

Monumentnummer*: 511230

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 mei 2000
Kadaster deel/nr 82846/197

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vogelenzang Bloemendaal Noord-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Bloemendaal	C			2200
Bloemendaal	G			750
Bloemendaal	G			875
Bloemendaal	G			874
Bloemendaal	G			48
Bloemendaal	G			49

*Omschrijving***

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Huis te Vogelenzang. Deels in structuur en deels in detail gaaf bewaarde historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl waarschijnlijk van de hand van de Duitse tuinarchitect Michael, waarin oudere formele elementen in zijn opgenomen. In het begin van de 19de eeuw heeft vermoedelijk J.D.Zocher sr. de aanleg verder verlandschappelijkt. De aanleg is georiënteerd op het huis dat door zijn hoge ligging een karakteristiek element vormt. De voorzijde van de aanleg (oost) heeft een arcadisch karakter gevormd door een grote weide met boom-, rododendrongroepen en een enkele solitair. Vanuit het huis, dat omringd wordt door lindebomen met lindestoelen, een wijds uitzicht over dit landschap naar het dorp Vogelenzang. Langs het weiland is in het begin van de negentiende eeuw vanaf de Bekslaan een nieuwe oprijlaan aangelegd, die de buitenplaats ontsluit. Het westelijke deel van de met beuken beplante Bekslaan is het oudste element van de aanleg (zestiende-eeuws) samen met het omgrachte terrein van Teylingerbosch, dat wordt ontsloten door de Kleine Bekslaan (zeventiende-eeuws). Aan weerszijden van deze lanen weilanden voorzien van solitaires en boomgroepen. De doorzichten van de met eiken beplante Kleine Bekslaan (oorspronkelijk met iepen beplant) zijn door heesterbeplanting enigszins dichtgezet. Aan de noordzijde van Teylingerbosch

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de nutstuinen, deels binnen en deels buiten de omgrachting gelegen, bestaande uit een ommuurde moestuin annex boomgaard. De zuidzijde van de Bekslaan sluit aan op het parkbos. In tegenstelling tot de open aanleg ten oosten en noorden van het huis heeft de achterzijde van de aanleg het besloten karakter van een parkbos. De structuur wordt gedragen door de rechte zichtas, de gebogen vijverpartij en het huis als 'point de vue'. Doordat de aanleg naar achteren toe in hoogte afneemt wordt vanuit het huis een uitzicht verkregen over de genoemde as en waterpartij. De achttiende-eeuwse as, 'kijklaan' genaamd, ligt in het verlengde van het huis en eindigt op een hoogduin, het zogenaamde kijkduin. De zichtas was oorspronkelijk alleen beplant met eiken, maar heeft thans ook opslag van linden en beuken. Het einde van de as is door houtopslag enigszins onduidelijk geworden. De laan wordt voor het einde doorsneden door een duinsloot, waarvandaan een half rond gevormde laan loopt. Halverwege aan de noordzijde een heuvel als restant van een ijskelder. Ten zuiden van de as is een parkbos met slingerpaden en open ruimten, waaronder een rechthoekig perceel bouwland, dat geheel door sloten wordt omgeven, gesitueerd. Direct ten zuiden van het huis ligt, omsloten door het bos, een rozentuin uit de negentiende eeuw (XIXc/d), die in ca.1995 is gerestaureerd. De aanleg heeft een cirkelvormig plattegrond met rozenperken op grasvelden en een padenpatroon in de vorm van een wiel met spaken. Schuin achter de rozentuin is de achttiende-eeuwse moestuin gesitueerd, die in tweeën gedeeld wordt door laantje van fruitbomen. Ten noorden van de centrale as ligt een voormalig hakhoutbosje met een slingerende beukenlaan. Vanaf deze laan een zichtas geprojecteerd over een weiland naar een boerderijtje.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Huis te Vogelenzang van algemeen belang: - vanwege de deels in structuur en deels in detail gaaf bewaarde aanleg in landschapsstijl met restanten van de formele aanleg (lanen, waterlopen), van de vroege-landschapsstijl uit het einde van de 18de eeuw (waterlopen, enkele paden) en van de landschapsstijl uit het begin van de negentiende eeuw (weide voor het huis); - vanwege de 18de-eeuwse 'kijklaan'; - vanwege het belang voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument